

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBA

Gaujas iela 33A, Ādaži, Ādažu novads, LV-2164, tālr. 25151340, 25151341, e-pasts dome@adazunovads.lv

PROJEKTS uz 8.07.2024.

vēlamais datums izskatīšanai: Finanšu komitejā 17.07.2024.

domē: 25.07.2024.

sagatavotājs: Daina Tīrums

ziņotājs: Edgars Sliede

LĒMUMS

Ādažos, Ādažu novadā

2024. gada 25. jūlijā

Nr.«DOKREGNUMURS»

Par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra izveidošanu un pārvaldes uzdevumu deleģēšanu

Ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 ir apstiprināts Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam (turpmāk – Plāns).

Vienlaikus ar atkritumu apsaimniekošanas reģionu robežu pārskatīšanu Plānā tika vērtēta arī atkritumu apglabāšanas poligonu turpmākā ekspluatācija, atsevišķu to funkciju pildīšanas iespējas un lietderība. Izskatot atkritumu apglabāšanas poligonu turpmākās darbības alternatīvas un izvērtējot izskatītās priekšrocības un trūkumus, tiek rekomendēts īstenot poligonu specializācijas scenāriju, saglabājot visu poligonu ekspluatāciju, bet diferencējot poligonos veicamo atkritumu apsaimniekošanas darbības, pārveidojot tos par atkritumu apsaimniekošanas reģionālajiem centriem (turpmāk – AARC).

Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 301 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 301) 2.3. punktā noteikts, ka viens no Latvijas atkritumu apsaimniekošanas reģioniem ir Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģions, kurā ietilpst Rīgas valstspilsētas, Jelgavas valstspilsētas, Ādažu, Bauskas, Dobeles, Jelgavas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu administratīvās teritorijas.

Nemot vērā Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona kopējo atkritumu apjomu, tai skaitā poligonā "Brakšķi" prognozēto atkritumu plūsmu piecu atkritumu apsaimniekošanas reģionu modelī, kas apstiprināts ar Noteikumiem Nr. 301, paredzēts, ka Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā darbību turpina divi atkritumu poligoni – “Getliņi” un “Brakšķi”.

Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības vienojās, ka Jelgavas valstspilsēta, Jelgavas novads un Dobeles novads (pašvaldības, kuru administratīvajā teritorijā savāktie atkritumi tiek nodoti apsaimniekošanai atkritumu poligonā “Brakšķi”) izstrādā Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plānu 2023.-2027. gadam, savukārt Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadi (pašvaldības, kuru administratīvajā teritorijā savāktie atkritumi tiek nodoti apsaimniekošanai atkritumu poligonā “Getliņi”) izstrādā Viduslatvijas reģionālo atkritumu

apsaimniekošanas plānu 2024-2028 (Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novads (turpmāk – VLRAAP)).

Ar Ādažu novada pašvaldības domes 2024. gada 28. marta lēmumu Nr. 80 tika apstiprināts VLRAAP, kas stājas spēkā pēc tam, kad to būs apstiprinājušas Rīgas valstspilsētas, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novada pašvaldības.

VLRAAP paredz paplašināt atkritumu dalītās vākšanas sistēmu, attīstīt atkritumu apsaimniekošanas institucionālo sistēmu, veidojot spēcīgāku atkritumu apsaimniekošanas reģionu, un īstenot aprites ekonomikas principus, lai būtiski palielinātu atkritumu pārstrādi un samazinātu apglabājamo atkritumu apjomus, kā arī, ievērojot Plānā noteikto, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas jomā sasniegšanu.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma (turpmāk – AAL) 1. panta pirmās daļas 29. punkts noteic, ka AARC ir publiskas personas, publiski privāta vai privāta kapitālsabiedrība, kas veic attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību deleģētos pārvaldes uzdevumus, īstenojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā un atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā noteiktos atkritumu apsaimniekošanas mērķus.

AAL Pārejas noteikumu 56. punktā noteikts, ka pašvaldības izveido AARC.

Plāna 4.3. sadaļā norādīts, ka AARC ir pašvaldību veidoti, vai konkursa kārtībā pašvaldību izvēlēti atkritumu apsaimniekošanas operatori, kuru funkcijas ar saglabātu poligona darbību ir šādas: atkritumu sagatavošana reģenerācijai un pārstrādei, bioloģisko atkritumu pārstrāde, atkritumu apglabāšana, atkritumu pārkraušana.

Plāna 4.5. sadaļā minēts, ka AARC izveides pamatā būs sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligoni, izmantojot pieejamo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru un veicinot simbiozi starp reģiona komersantiem un pašvaldībām aprites ekonomikas ieviešanai. Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā izveido divus AARC uz atkritumu poligonu “Getliņi” un “Brakšķi” bāzes, un kuriem katram ir savs atkritumu apsaimniekošanas tarifs.

Plāna 4.5. sadaļā noteikts, ka AARC komersantus pašvaldības veido atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošo pašvaldību lēmumam un atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā noteiktajam vienā no šādiem veidiem: esošā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona operatora pamatkapitāla palielināšana, iesaistoties atkritumu apsaimniekošanas reģiona zonā ietilpstošajām pašvaldībām; jauna komersanta (piemēram, reorganizācijas ceļā) dibināšana; AARC komersanti var palikt esošie sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona operatori, nemainoties īpašnieku sastāvam.

Atkritumu poligonu “Getliņi” šobrīd apsaimnieko publiski privāta kapitālsabiedrība SIA “Getliņi EKO” (turpmāk – SIA), kurā Rīgas valstspilsētas pašvaldībai pieder 97,7 % kapitāldaļas, un Ropažu novada pašvaldībai pieder 2,3 % kapitāldaļas. SIA ir nepieciešamās atļaujas piesārņojošu darbību, atkritumu apsaimniekošanas darbību veikšanai, licence atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai, kā arī ievērojama pieredze un zināšanas atkritumu apsaimniekošanas nozarē. Līdz ar to pašvaldības ieskatā nav pamata izskatīt jauna komersanta dibināšanas scenāriju, nosakot, ka par Viduslatvijas AARC komersantu kļūst esošais sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona operators – SIA, nemainoties tās īpašnieku sastāvam. Nostiprinot SIA kā AARC funkciju īstenojošās kapitālsabiedrības statusu, visām Plānā ietvertajām pašvaldībām būtu nodrošinātas iespējas deleģēt uzdevumus SIA kā AARC, savukārt AARC - īstenot uzdevumus attiecīgajā teritorijā.

Ievērojot iepriekš minēto, kā arī ņemot vērā Plānā un VLRAAP ietvertos apsvērumus attiecībā uz AARC izveidi, ir pamats secināt, ka visefektīvākais Viduslatvijas AARC izveides modelis ir esošā sadzīves atkritumu poligona “Getliņi” operatora – SIA noteikšana par vienu no

Viduslatvijas AARC. Ņemot vērā šajā lēmumā un VLRAAP ietvertos faktus un secinājumus, pašvaldības ieskatā nepastāv šķēršļi par vienu no Viduslatvijas AARC noteikt SIA.

Pašvaldību likuma 3. panta pirmajā daļā noteikts, ka pašvaldības kompetenci nosaka ārējie normatīvie akti un saskaņā ar likumu noslēgtie publisko tiesību līgumi. Minētā likuma 7. pantā paredzēts, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu (turpmāk – VPIL) pašvaldība atsevišķu tās autonomajā kompetencē ietilpstošu pārvaldes uzdevumu var deleģēt citai personai.

Saskaņā ar VPIL 40. panta pirmo un otro daļu pašvaldība var deleģēt privātpersonai pārvaldes uzdevumu, ja pilnvarotā persona attiecīgo uzdevumu var veikt efektīvāk, un privātpersonai pārvaldes uzdevumu var deleģēt ar ārēju normatīvo aktu vai līgumu, ja tas paredzēts ārējā normatīvajā aktā, ievērojot VPIL 41. panta otrās un trešās daļas noteikumus.

VPIL 42. panta pirmajā daļā noteikts, ka privātpersonai jābūt tiesīgai veikt attiecīgo pārvaldes uzdevumu. Lemjot par pārvaldes uzdevuma deleģēšanu privātpersonai, ņem vērā tās pieredzi, reputāciju, resursus, personāla kvalifikāciju, kā arī citus kritērijus.

SIA ir dibināta 1997. gada 21. novembrī ar mērķi nodarboties ar atkritumu deponēšanu, apstrādi un pārstrādi atbilstoši vides aizsardzības prasībām un ieviešot jaunas videi draudzīgas atkritumu apstrādes tehnoloģijas. SIA jau ilglaicīgi apsaimnieko lielāko cieta sadzīves atkritumu poligonu Baltijas valstīs – „Getliņi”. Poligons ir viens no modernākajiem Eiropā, šobrīd tas tiek attīstīts kā mūsdienīgs un drošs atkritumu pārstrādes centrs. Poligonā tiek apsaimniekoti sadzīves atkritumi, bioloģiskie atkritumi, ražošanas un būvniecības atkritumi, kas radušies Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Savā līdzšinējā saimnieciskajā darbībā SIA ir veikusi dažādus ar atkritumu apsaimniekošanu saistītus pasākumus, tajā skaitā veicinājusi iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu šķirošanā, to rašanās novēršanā un samazināšanā. Līdz ar to, kapitālsabiedrība ir īstenojusi tai noteiktos mērķus, vienlaikus piesaistot un pilnveidojot savus darbiniekus un speciālistus, kā rezultātā tās rīcībā ir tādi cilvēkresursi, kas spēj iedziļināties atkritumu apsaimniekošanas nozares specifiskā un pārzina ar nozari saistītās nišas.

Vērtējot arī no saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principa viedokļa, secināms, ka SIA spētu veikt AAL 10.¹ panta otrajā daļā noteiktos pārvaldes uzdevumus ar vislielāko ieguvumu, vienlaikus nodrošinot optimālu resursu patēriņu. Proti, SIA rīcībā jau šobrīd ir augsti kvalificēti jomas speciālisti, kā arī, ņemot vērā SIA ilglaicīgo un stabilo pakalpojumu sniegšanu, nepārtraukti attīstot savu saimniecisko darbību, lai nodrošinātu ne tikai uz klientiem vērstus pakalpojumus, bet arī starptautisko un nacionālu tiesību normu prasību un mērķu izpildi, nav šaubu, ka kapitālsabiedrība ir pierādījusi sevi kā komersantu, kas ir vērsts uz rezultātu un mērķu sasniegšanu, pakalpojumu un informācijas pieejamību, vienlaikus efektīvi izmantojot tās rīcībā esošos finanšu līdzekļus, pieredzi un cilvēkresursus.

Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka SIA rīcībā jau šobrīd ir nepieciešamā ar atkritumu apsaimniekošanu saistītā infrastruktūra, kā arī to, ka SIA savu saimniecisko darbību īsteno vairāk nekā divdesmit gadus, secināms, ka SIA, kā Viduslatvijas AARC, var attiecīgos AAL 10.¹ panta otrajā daļā minētos pārvaldes uzdevumus veikt efektīvāk. Pašvaldības ieskatā AAL 10.¹ panta otrajā daļā minētie pārvaldes uzdevumi ir deleģējami SIA, kā Viduslatvijas AARC.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4. panta ceturtajā daļā noteikto, autonomo funkciju izpildi finansē no pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi.

Saskaņā ar AAL 41. panta pirmās daļas 1., 6. un 10. punktu, nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifā, cita starpā, iekļauj izmaksas par atkritumu poligona, kā arī atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra darbības administrēšanai un nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras ierīkošanu un ekspluatāciju, tādu sabiedrības izglītības pasākumu nodrošināšanu, kas vērsti uz atkritumu radītāju izglītošanu atkritumu apsaimniekošanas jomā, pētniecības un attīstības darbībām, kas vērstas uz atkritumu poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu.

No minētā izriet, ka deleģētā pārvaldes uzdevuma izpildei nepieciešamais finansējums tiek nodrošināts no ieņēmumiem no nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifa un Pašvaldībai nav nepieciešamības gadskārtējā budžetā plānot finansējumu pārvaldes uzdevuma izpildes nodrošināšanai. Līdz ar to, ar pārvaldes uzdevuma deleģēšanu netiek radīts papildu administratīvs un finansiāls slogs pašvaldības budžetam.

Ievērojot nepieciešamību veikt SIA (kā AARC) darbības uzraudzību saistībā ar AARC darbību un tam noteikto uzdevumu izpildi, kā arī, ka saskaņā ar Plānu Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā paredzēts izveidot divus AARC uz sadzīves atkritumu poligona "Getliņi" un sadzīves atkritumu poligona "Brakšķi" bāzes, būtu ieceļams pašvaldības pārstāvis AARC (SIA) uzraudzības padomē, kā arī Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona AARC uzraudzības padomē, kas uzrauga un koordinē saziņas un darbību sinhronizācija abu Viduslatvijas AARC starpā.

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 21. punktu, Atkritumu apsaimniekošanas likuma 10.¹ panta otro daļu, Atkritumu apsaimniekošanas likuma Pārejas noteikumu 56. punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40. panta pirmo un otro daļu, 42. panta pirmo daļu, kā arī Finanšu komitejas 2024. gada 19. jūnija atzinumu, Ādažu novada pašvaldības dome

NOLEMJ:

1. Izveidot Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru – SIA "Getliņi EKO", reģistrācijas numurs 40003367816.
2. Apstiprināt Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra reglamentu (1. pielikums).
3. Deleģēt Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionālajam centram šādus Atkritumu apsaimniekošanas likuma 10.¹ panta otrajā daļā minētos pārvaldes uzdevumus:
 - 3.1. nodrošināt Viduslatvijas reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2024-2028 (Rīgas valstspilsēta, Ādažu, Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novads) ieviešanu, ņemot vērā Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteikto pašvaldību kompetenci atkritumu apsaimniekošanas jomā;
 - 3.2. sadarbībā ar Pašvaldību un Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. panta noteiktajā kārtībā izraudzītajiem atkritumu apsaimniekotājiem veicināt iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu šķirošanā, to rašanās novēršanā un samazināšanā, rīkojot izglītošanas pasākumus un atkritumu šķirošanu, to rašanās novēršanu un samazināšanu veicinošas kampaņas, kā arī atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas;
 - 3.3. apkopot un pēc pieprasījuma sniegt valsts un Pašvaldības institūcijām informāciju par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Pašvaldībā, lai izvērtētu atkritumu pārstrādes un atkritumu apglabāšanas samazināšanas mērķu izpildi.
4. Noslēgt deleģēšanas līgumu (2. pielikums) ar Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru – SIA "Getliņi EKO", ievērojot 3. punktā noteikto deleģējumu.
5. Iecelt izpilddirektora vietnieci Ingu Reķi par pašvaldības pārstāvi:
 - 5.1. Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra – SIA "Getliņi EKO" uzraudzības padomē;
 - 5.2. Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru uzraudzības padomē.
6. Pašvaldības izpilddirektora vietniecei veikt lēmuma izpildes kontroli.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Izniegt norakstus:

CKS, IDRV, JIN, SIA, _@